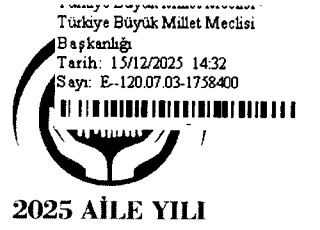

T.C.
AİLE VE SOSYAL HİZMETLER BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

2025 AİLE YILI
7/33836 Gk 12
ACELE

Sayı : E-72079556-610-19025487

Konu : Soru Önergeleri (7/33836)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 23.09.2025 tarihli ve 1702648 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan Mersin Milletvekili Sayın Ali BOZAN tarafından Bakanlığımıza yöneltilen 7/33836 Esas Numaralı yazılı soru önergesine, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99 uncu maddesi uyarınca hazırlanan cevabi yazımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Mahinur ÖZDEMİR GÖKTAŞ
Bakan

Ek: 7/33836 Cevap Metni (4 Sayfa)

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Doğrulama Kodu: FE74C94D-F74E-4118-BEF5-AD57ECF2EE00

Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ashb-ebys>

Eskişehir Yolu Söğütözü Mah. 2177. Sk. No:10/A Pk: 06510 Çankaya/ ANKARA

KEP Adresi : ashb@hs01.kep.tr

Bilgi için: Aynur İLHAN ÇAK

Sosyal Çalışmacı

Telefon No:(312) 705 73 30

Mersin Milletvekili Sayın **Ali BOZAN**'a Ait 7/33836 Esas Numaralı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevap Metni

Bakanlığımızca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları aracılığıyla başta 3294 sayılı Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışmayı Teşvik Kanunu olmak üzere 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Güçsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun ve diğer mevzuat hükümleri doğrultusunda çeşitli sosyal yardım programları yürütülmektedir. Yürütülmekte olan sosyal yardım programları düzenli ve süreli nitelikte olmak üzere aile yardımları, barınma ve gıda yardımları, engelli yaşlı yardımları, sağlık yardımları, eğitim yardımları ve proje destekleri olarak sınıflandırılmaktadır.

2022 sayılı Kanun kapsamında yürütülmekte olan Engelli ve Yaşlı Aylıklarına ilişkin mevzuat hükümleri doğrultusunda ölüm, feragat, Türk vatandaşı olmama, rapor süresinin geçerliliğini yitirmesi, sosyal güvenlik kurumlarından herhangi bir gelir veya aylık hakkından yararlanılması, isteğe bağlı prim ödenmesi ve uzun vadeli sigorta kolları kapsamında sigortalı olmayı gerektirecek şekilde bir işte çalışması gibi nedenlerle aylıklar kesilebilmektedir.

Bu kapsamda soru önergesinde bahsi geçen vatandaşa yönelik ilişkin olarak; Bütünleşik Sosyal Yardım Bilgi Sistemi üzerinden gerekli inceleme gerçekleştirilmiş olup her ödeme dönemi öncesinde rutin olarak gerçekleştirilen merkezi sorgulamalar neticesinde Şubat 2023 döneminde engelli aylığı, hanede sosyal güvence tespitinin bulunması nedeni ile sistem tarafından otomatik olarak kesilmiştir. Ayrıca söz konusu kişinin engelli aylığının kesilmesi ile ilgili olarak Bakanlığımıza herhangi bir başvuru yapılmamıştır.

Öte yandan aylığı kesilen faydalanıcıların, şartların değişmesi hâlinde ikametgâhlarının bulunduğu Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakfına başvurmaları durumunda, başvuruları yeniden değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte sosyal yardımlarda hizmet sunumu geliştirilerek e-Devlet kapısı üzerinden sosyal yardım başvurularının alınması ve sonuçlarının takip edilmesi mümkün kılınmış, konutta ödeme imkânı sağlanmıştır. Ayrıca 06 Şubat 2023 tarihi itibarıyla deprem bölgesinde ikametgâhları bulunan vatandaşlarımızın mağduriyet yaşamamaları için sosyal yardım iş ve işlemleri adres kontrolüne tabi tutulmaksızın yürütülmektedir.

Ülkemizde 6 Şubat 2023 tarihinde Kahramanmaraş merkezli meydana gelen ve maddi ve manevi kayıplara sebep olan iki büyük deprem afetinin ardından, Bakanlığımız bünyesinde öncelikle depremden toplumun diğer üyelerine göre daha fazla etkilenen kesimleri arasında yer alan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın ihtiyaç ve sorunlarının çözümüne yönelik kriz masası oluşturulmuştur.

Kriz masası tarafından depremin ilk olduğu andan itibaren öncelikli olarak deprem bölgesindeki engelli ve yaşlı vatandaşlarımıza yatılı bakım hizmeti sunulan kuruluşlarımız ile iletişime geçilmiş olup deprem nedeniyle kuruluşlarımızda vefat eden veya yaralanan engelli ve yaşlılarımızın olmadığı bilgisi alınmıştır.

Depremden etkilenen engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın ihtiyaçları, sivil toplum kuruluşları ya da kendileri tarafından Bakanlığımızca kurulan 'Engelli ve Yaşlı Vatandaşlar için Deprem Destek Hattı'na 4.576 talep iletilmiş ve hızlı bir şekilde çözüme kavuşturulmuştur.

Deprem bölgesinde Bakanlığımıza bağlı 66 yatılı bakım kuruluşundan hizmet alan 5.252 engelli ve yaşlı vatandaşımızdan; Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş, Malatya, Gaziantep'teki yatılı bakım kuruluşlarında hizmet alan 1.133'ü engelli ve 533'ü yaşlı olmak üzere toplam 1.666 engelli ve yaşlı vatandaşımız ivedilikle farklı illerdeki kuruluşlarımıza tedbiren yerleştirilmiştir.

65+ Yaş Yaşlı Hakları Derneği ile yürütülen iş birliği faaliyetleri kapsamında; Kahramanmaraş, Adıyaman ve Hatay illerimizdeki konteyner kentlere, engelli ve yaşlı bireylerin kullanımına uygun tuvalet ve banyo kurulumu gerçekleştirilmiştir.

Konteyner kentlerde yaşamını sürdüren ve Bakanlığımızın evde bakım yardımından faydalanan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın yaşam standartlarını yükseltmek amacıyla UNICEF iş birliğinde Adıyaman, Hatay ve Kahramanmaraş illerinde engelli banyo/tuvalet sandalyesi tedarik edilmiştir. Çeşitli konteyner üreticisi firmaların imalatlarının erişilebilirlik standartlarına uygunlukları Bakanlığımız teknik personellerince üretim tesislerinde yerinde kontrol edilerek, teknik raporlar hazırlanmış ve firmalara teknik destek sağlanmıştır.

Deprem sonrasında ortaya çıkan konut ihtiyaçlarının karşılanmasına yönelik çalışmalara Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı tarafından başlandığının duyurulması üzerine yapılan resmi yazışma ile tasarlanan konut projelerinde her bir bağımsız bölümde ve tüm ortak alanlarda, bina yakın çevresinde, eğitim ve sağlık yapıları ile sosyal amaçlı tesislerde Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde yer alan erişilebilirlik ölçü ve ölçütlerine uygunluk sağlanması gerektiği; projelerde Bakanlığımızca yayımlanan Erişilebilirlik Kılavuzundan faydalanılabileceği ve ihtiyaç duyulması halinde Bakanlığımız tarafından teknik bilgi desteği sağlanabileceği belirtilmiştir.

Toplu Konut İdaresi Başkanlığı ile yapılan resmi yazışmada afet sonrası iyileştirme sürecinde oluşturulan tüm yapılarda erişilebilirlik ölçü ve ölçütlerine uygunluk sağlanması ve yaşlı ve engelli bireylerimiz için erişilebilir sosyal alanların planlanması hususu belirtilmiştir.

Depremden doğrudan etkilenen Kahramanmaraş, Adana, Gaziantep, Osmaniye, Malatya, Diyarbakır, Elazığ, Şanlıurfa, Kilis, Hatay ve Adıyaman Belediyelerine gönderilen resmi yazıda yeniden yapılacak veya düzenlenecek olan hizmet binalarının ve kentsel açık alanlardan kaldırım, yaya geçidi, durak, kent parkı gibi kullanımların yapım ve onarımının hizmet alım ve yapım şartnamelerine "Erişilebilirlik standartlarına uygunluk sağlanır." ibaresinin eklenmesi; Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği, Yapı Denetimi Uygulama Yönetmeliğinin EK-3 Proje Kontrol Formları ve TS9111 standardında yer alan erişilebilirlik ölçü ve ölçütlerine uygunluk sağlanması gerektiği; projelerde Bakanlığımızca yayımlanan Erişilebilirlik Kılavuzu'ndan faydalanılabileceği ve ihtiyaç duyulması halinde teknik bilgi desteği sağlanabileceği belirtilmiştir.

Bakanlığımız ile Down Sendromu Federasyonu iş birliğinde özel gereksinimi (down sendromu, otizm spektrum bozukluğu, serebral palsy, zihinsel engelli vb.) olan çocuk ve gençlerin ailelerinin rahatlatılması, bu bireylere gün içerisinde nitelikli eğitim ve becerilerine uygun çeşitlendirilmiş olanaklar sunulması, bu sayede depremden etkilenen ailelerin desteklenmesini amaçlayan "Melek Yüzler Mola Evleri" Projesi kapsamında deprem bölgesinde 6 Mola Evi açılmıştır. "Mola Evi" adı altında hizmet veren bu merkezler deprem bölgesinde bulunan down sendromlu bireyler başta olmak üzere, benzer zihinsel engel türlerine sahip çocuk ve gençler ile ailelerin sosyal hizmet ve sosyal destek ihtiyacının karşılanarak, sosyal hayata katılımlarının sağlanması açısından büyük önem taşımaktadır. Bir sosyal içerme model projesi olan "Mola Evleri" ile deprem sonrası sosyal hayatın kesintiye uğramadan normalleşerek devam etmesinin desteklenmesi amaçlanmıştır.

Bakanlığımız ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) iş birliğinde "Depremden Etkilenen Engelli ve Yaşlı Bireylere Yönelik Bakım ve Rehabilitasyon Destek Projesi" yürütülmektedir. Proje ile deprem bölgesinde konteyner kentlerde ailesiyle birlikte yaşamını sürdüren, bakım ihtiyacı olan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın bakım ve

rehabilitasyonlarının sağlanması, kendilerine ve ailelerine psikososyal destek verilmesi amaçlanmaktadır. Proje kapsamında, 4 ilde (Adıyaman, Hatay, Kahramanmaraş ve Malatya) belirlenen konteyner kentlere erişilebilir ıslak zeminleri (wc, banyo) olan, geniş, tam donanımlı Bakım ve Rehabilitasyon Üniteleri kurulmuş olup engelli ve yaşlı bireylere gündüzlü bakım ve rehabilitasyon hizmeti sunulmaktadır. Ayrıca konteyner kentlere saha ziyareti düzenlemek suretiyle engelli ve yaşlı bireylere bakım ve psikososyal destek hizmetleri sağlanmaktadır. 2023 Mayıs'ta imzalanan iş birliği anlaşması ile 6 ay süre ile başlatılan Proje Haziran 2025'te sonlandırılmıştır.

Bakanlıkların toplum temelli hizmetler konusunda özellikle işgücü kapasitesinin daha fazla desteklenmesine ihtiyaç duyması sebebiyle devam projesi olarak "Ruhsal Engelli Bireyler İçin Sosyal İçerme Projesi (2024-2026)" hazırlanmıştır. DSÖ koordinatörlüğünde Bakanlığımız ile Sağlık Bakanlığı iş birliğinde Ülkemizde nitelikli toplum temelli ruh sağlığı hizmetlerinin sağlanması yoluyla ruhsal engelli bireylerin sosyal içermesine katkıda bulunmak amacıyla 2018-2023 yıllarında yürütülen "Ruhsal Engelli Bireyler İçin Sosyal İçerme Projesi"nin deprem bölgesini de kapsayacak şekilde 2024-2026 yıllarında da uygulanması kararlaştırılmıştır. Böylece deprem sonrasında bölgedeki ruhsal engelli bireyler başta olmak üzere bölgede yaşamını sürdürmeye devam eden bireylerin ruhsal iyi oluş hallerinin desteklenmesi hedeflenmiştir. Bu çerçevede; öncelikle deprem bölgesi olmak üzere ruhsal engelli bireyler için; toplum temelli bakım hizmetlerinin geliştirilmesine, hizmetlere ilişkin politika geliştirme, planlama, uygulama ve düzenleme çalışmalarını, kanıta dayalı biçimde yürütmek üzere çalıştay ve odak grup toplantılarının düzenlenmesine ve toplum temelli bakım hizmetlerinde yetkin iş gücünü geliştirmek üzere eğitimler düzenlenmesine yönelik faaliyetlere devam edilmektedir.

Bakanlık olarak; Bakanlığımıza bağlı yatılı kuruluşlarımızdan hizmet alan engelli ve yaşlı vatandaşlarımıza, mesleki personel tarafından düzenli olarak psiko-sosyal destek verilmektedir. Ayrıca afet ve acil durumlarda minimum seviyede bu olumsuz durumu atlatalmaları için engelli ve yaşlı bireylerle birlikte personelin de eğitilmesi, afet ve acil durum planlarının revize edilerek, kuruluşları acil durumlara hazırlamak amacıyla koruyucu ve önleyici çalışmalar gerçekleştirilmektedir.

Ayrıca, engelli ve engelli bireylerin yaşam kalitesinin artırılması ve sosyal hayata aktif katılımlarına katkı sağlanması amacıyla engelli ve yaşlı bireyler ile ailelerine eğitim, rehberlik ve danışmanlık hizmeti, psiko-sosyal rehabilitasyon hizmeti gündüz bakım ve rehabilitasyon merkezlerinde tam gün, yarım gün veya seanslı olarak hizmetler sunulmaktadır. Merkezlerde, merkezin fiziksel ve personel kapasitesi ile hizmet verilen engelli ve yaşlı bireylerin gereksinimlerine çerçevesinde çeşitli atölyeler ve ünitelerde rehabilitasyon hizmetleri sağlanmaktadır.

Bakanlığımızca; Bakanlığımıza bağlı yatılı kuruluşlarımızdan hizmet alan engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın; deprem başta olmak üzere diğer afet ya da acil durumlara karşı hazırlıklı olma, bu durumlar sırasında uygun becerileri sergileyip gerekli girişimlerde bulunma, afet ve acil durumlar sonrasında gereksinimlerini karşılayabilme gibi konularda ek ya da özelleştirilmiş hizmet ya da uyarlamaların geliştirilmesi, afet ve acil durum planlarının revize edilmesi amacıyla; Engelli ve Yaşlı Alanında Uzun Süreli Bakım Hizmeti Sunan Kuruluşlarda Afet ve Acil Durum Planı Geliştirilmesi Projesi hazırlık çalışmaları devam etmektedir.